

Náchod SWING časopis - leden & únor 2025

Kateřina Šotolová: „Každý musí být kreativní svým vlastním způsobem.“

Osobnost Swingu se představí Kateřina Šotolová z Náchoda. V ulicích ji poznáte podle širokého amerického úsměvu a vždy pozitivní nálady. A jak by také ne, když prožila polovinu svého života za velkou louží v Bostonu. Povídala jsem si s ní nejen o Americe, ale především o její vášni, kterou je malování. Specializuje se na portréty domácích mazlíčků, převážně pejsků, ale namalovala třeba i legendární Micku paní Evy Pavlové. Je předsedkyní Ateliéru malířů a grafiků Náchod, ovšem potkat ji můžete i v Loutkové scéně Dětem pro radost v náchodské sokolovně.



Kateřina Šotolová se po maturitě na náchodské Obchodní akademii rozhodla vydat prozkoumat svět nejprve jako au-pair. Po roce ve Velké Británii se vydala hlídat děti také do Spojených států amerických, kde si pobyt původně neplánovaně prodloužila na dvacet let. Nejen, že tam studovala, ale především dostala lákavou nabídku vést soukromou galerii. Zajímavá práce ji natolik pohltila, že se sama začala věnovat malbě a v současnosti se malováním a také učením angličtiny živí. Teď už ovšem zpět v rodném Náchodě.

Mám pocit, že jen co ses vrátila z Ameriky, byl tě najednou plný Náchod. Vnímáš to stejně?

Je to přesně šest let, co jsem se vrátila domů, a ano, mám pocit, že se toho opravdu událo hodně. Hned jsem se stala členkou dvou spolků – Loutkového divadla Dětem pro radost a AMAGu, tedy Ateliéru malířů a grafiků. Během prvních čtyř let jsem tu měla hned tři výstavy obrazů, a společně s AMAGem jsem se účastnila různých akcí.

Psala o mě Hradecká Drbna nebo Mladá fronta Dnes a byla jsem pozvaná také do živého vysílání na ČT1. A já si toho všeho nesmírně vážím a mám z toho upřímnou radost.

Pojďme se ale ještě vrátit k životu za velkou louží. Kdy jsi do Ameriky odletěla a proč vlastně?

V lednu 1999 jsem odletěla do Bostonu jako au-pair hlídat děti v rodině. Tenkrát to bylo velmi populární, rok předtím jsem dělala to samé v Anglii. Chtěla jsem si stále zdokonalovat angličtinu a poznávat svět. Byl to program na rok. Ze začátku se mi stýskalo – e-mail nebyl tak běžný, chytré mobily neexistovaly a já nebyla s rodiči tolik v kontaktu, jak je to v dnešní době běžné a jak bych si přála, ale brzy se mi tam zalíbilo.

A pak jsi dostala báječnou pracovní nabídku.

Ano. Pobyt jsem si nakonec prodloužila, chodila jsem tam pár let do školy a pak jsem měla možnost najít si práci. Díky jedné z rodin, ve které jsem hlídala děti, jsem začala vést soukromou galerii umění a rámařství. Byla to jedinečná příležitost, které mě velmi ovlivnila a které si budu navždycky vážit. Každý měsíc jsme měli novou výstavu obrazů, naučila jsem se rámovat vše jak pro malíře, tak pro zákazníky, byla jsem zodpovědná za veškerý provoz, marketing, akce a zkrátka

vše, co k provozu galerie patří. Brzy jsem se cítila součástí tamní komunity, patřila jsem tam a lidi mě znali a brali „za svou“. Poznala jsem spoustu skvělých lidí a umělců a začala jsem se víc zajímat o malování.



Legendární prezidentovic Micka visí doma u Pavlových

Měla jsi vždycky k výtvarnému umění blízko? Kdy ses začala malování věnovat aktivně?

Musím se usmívat, když slyším tuhle otázku. Když jsem byla na základní škole, tak jsem chodila do lidušky na Komendě, ale to je vše, co jsem malování věnovala. Dva roky po tom, co jsem začala pracovat v galerii v Bostonu, jsem se zapsala na večerní kurz olejomalby, poněvadž se mě zákazníci neustále ptali, jestli maluju a jestli tam taky vystavuju. Začalo mě opravdu bavit malování jednoduchého zátiší. Několik let jsem malovala s různými malíři v jejich studiích nebo na kurzech, a to i portréty lidí.

Jakou výtvarnou technikou jsi začínala a jaká byla tvá cesta k portrétům zvířat?

Vůbec jsem ani nezkusila akrylové nebo akvarelové barvy, prostě jsem se hned vrhla do olejomalby a s ní pracuju dodnes. Občas jsem namalovala drobná zátiší svým kamarádům a moc mě bavilo i to, že jsem ten obrázek já sama taky zarámovala. Rámování obrazů a vlastně všeho možného pro zákazníky se stalo jak mou prací, tak mou velkou zálibou. A pak jsem jednou

víceméně náhodou namalovala portrét hafana mé kamarádky, která měla slzy v očích, když obrázek dostala, a to mě přimělo k tomu, abych namalovala další pejsky. Mé obrazy pak v naší galerii viděli další lidi a já, sice velmi pomaličku, ale přesto, získávala první zakázky.

Jak takové portrétování zvířat probíhá?

Pokaždé si s lidmi píšu hlavně kvůli dobré fotce. Maluju totiž podle fotek - mazlíčci pro mě nesedí modelem živě, na což se mě lidé s úsměvem často ptají. (smích) Protože zvířátka většinou nepoznám osobně, kladu velký důraz na to, aby lidé vybrali fotku, která opravdu zachycuje charakter, duši a povahu jejich mazlíčka. Fotku, o které skutečně můžou říct: „To je opravdu on, takový je.“ Pak maluju podle fotky, kterou vidím v počítači. Začínám kresbou tužkou a pak se vrhnu do olejových barev. Vždy začínám očima, ty jsou nejdůležitější. Občas se stane, že přimaluju třeba jiný přívěšek na obojek, nebo právě vynechám nějaký nepodstatný detail.

Specializuješ se na psy. Proč?

Specializuju se na ně proto, že se to lidem líbí, jiný důvod nemám. „Psí lidé“ se mnou budou určitě souhlasit, když řeknu, že mají v mobilech víc fotek svých hafanů než svých příbuzných. Chápu, že když se pejsek stane členem rodiny, tak si ho vzhledem k relativní krátkověkosti – tedy proti lidskému životu, někdo chce nechat namalovat a mít ho vystaveného na očích pořád alespoň na obrázku.

Uvázl ti nějaký tvůj model v paměti?

Mám několik mazlíčků, kteří mi uvázli v paměti. Třeba ten úplně první hafan mé kamarádky, nebo můj „kolega“ v práci boxer, kterého mám na vizitkách, nebo tamní policejní pes, nebo kočka, která mi vyhrála cenu na výstavě. Ale mezi mé oblíbence patří taky dvě slepice. Jedna byla „zavražděna kojotem“, jak mi bylo řečeno, a druhá byla mazlíčkem třináctileté slečny, kterou rodiče překvapili portrétem její slepičí kamarádky. A třeba na mé cestě do Švýcarska jsem měla možnost vyfotit krásnou kravičku, kterou jsem si pak doma zkrátka musela ztvárnit svými štětci. A také mi udělalo velkou radost, když jsem byla požádána namalovat tady v Náchodě roztomilého králíčka.

Co tě na portrétování zvířat baví?

Baví a zároveň těší mě především to, že mi lidé říkají, že jsem opravdu zachytila toho jejich

konkrétního mazlíčka, že to je opravdu on, a ne žádný jiný. Lidé a domácí mazlíčci mají mezi sebou jedinečný specifický vztah, je tam věrnost a emocionální podpora, a já vidím, že moje portrétování zvířat je pro někoho opravdu výjimečné a nesmírně důležité.



Stalo se ti někdy, že by zadavatel portrétu nebyl s výsledkem spokojený?

Jsem ráda, že to se mi ještě nestalo. Jen jednou jsem musela na obraze změnit celé pozadí, protože jsem namalovala barevný, velmi rušivý koberec, na kterém pes seděl, ale majiteli se to na obraze nelíbilo, chtěl pouze jednoduchou barvu, tak jsem to předělala.

Kde všude visí tvé psí portréty?

Mám z toho vážně radost, kde všude moje obrazy jsou. Třeba v Americe jsou asi ve dvanácti státech, v Evropě v pěti zemích a po Čechách už opravdu v mnoha městech.

Maluješ i něco jiného než psy?

Vždy jsem ráda malovala jednoduchá zátiší, třeba kousky ovoce. Ale po návratu do Čech se mi zalíbily české zákusky a jiné dobroty, zkusila jsem i loutky. V létě ráda chodím malovat do přírody, ale to si s sebou беру akvarelky, častokrát vyrážím s kamarádkou Mirkou Samkovou z AMAGu. Baví mě sedět venku a zkoušet zachytit to, co je přede mnou. Mám se co učit, ale užívám si to.

Co bys poradila někomu, kdo touží malovat, ale má nějaké obavy?

Já mám právě obavy z toho, že v přírodě nedokážu namalovat tu krásnou krajinu, jako někteří skvělí malíři, jejichž obrazy obdivuju. Proto nechodím malovat na rušná místa, kde je mnoho lidí, aby mi nekoukali přes rameno - styděla bych se. Moje rada těm, kteří se bojí začít malovat, je, aby si našli to své příjemné místo, kde se cítí dobře, kde nebudou mít trému, a hlavně, aby malování věnovali čas a nedělali to „za běhu“. Každý se musí řídit svou vizí a být kreativní svým vlastním způsobem. Věřím, že každý umělec si může najít své obdivovatele.

Je něco, co bys chtěla v budoucnu malovat?

Chtěla bych zkusit namalovat kopie světoznámých obrazů, z čehož se můžu i dost naučit, to jsem ještě nikdy nezkusila. Stále si jen opakuju, že bych měla...

Po návratu z Ameriky ses stala předsedkyní Ateliéru malířů a grafiků Náchod.

Hned po návratu domů na jaře 2019 jsem se stala členkou AMAGu a po pěti letech, přesně před rokem, jeho předsedkyní. Během té doby jsem, myslím, navázala dobré vztahy s vedením města a zaměstnanci městského úřadu, čehož si velmi vážím a chci v tom pokračovat. Získali jsme prostor ve Spolkovém domě, a i díky tomu můžeme v AMAGu udržovat stále činnost. Díky mé práci v galerii jsem se naučila vše spojené s řízením maloobchodního provozu, včetně plánování výstav a akcí pro veřejnost, a tak doufám, že moje zkušenosti budou pro AMAG prospěšné. A pevně věřím, že se všemi členy spolku budeme společně řešit všechny záležitosti jako dobrý kolektiv přátel.

Co pro letošní rok AMAG chystá?

Plánujeme dvě výstavy. Ta první bude v dubnu v Muzeu Náchodska v Broučkově domě v rámci cyklu Výtvarné jaro. Rádi bychom udržovali kontakt s Muzeem i s Městskou knihovnou a chtěli bychom vystavovat na obou místech v pravidelných intervalech. Druhá výstava se bude konat v Městském muzeu v Jaroměři, ve Wenkeově domě, po celé léto od června do srpna. Dostali jsme tuto příležitost už před několika lety a letos ji využijeme. Těmito dvěma výstavami bychom chtěli

připomenout milník našeho spolku, letos to totiž bude deset let od založení oficiálního zapsaného spolku AMAG, který ovšem jinak funguje už od roku 1948.



Zapojila ses také do činnosti Loutkové scény Dětem pro radost. Jak k tomu došlo a co tam děláš?

Můj otec, Jarda Šotola, byl členem skoro padesát let, a před ním i jeho otec, a tak proto jsem ihned po návratu domů z Ameriky chtěla pokračovat v jeho šlépějích. Jako malá jsem s ním chodila na pohádky, ale nenaučila jsem se vodit loutky. K tomu došlo až teď. Baví mě vodit marionety, a také pomáhám s propagací. Nemáme mnoho členů, a tak vždy hledáme nové posily.

Jak vzpomínáš na svůj život v Americe? Jak jsi tam vlastně byla dlouho?

Žila jsem tam přesně dvacet let, až tomu někdy nemůžu uvěřit. Strávila jsem tam vlastně půlku života a jsem za to nesmírně ráda. Vzpomínám na všechno jen v dobrém. Opravdu jsem tam poznala samé milé a dobré lidi a myslím si, že mi to hodně otevřelo oči. Moji rodiče a sestra za mnou mnohokrát přijeli a byli ze všeho vždy nadšeni. Bydlela jsem v pěkném místě na okraji Bostonu, blízko oceánu. Často si říkám, že jsem měla velké štěstí; jsem vděčná mému šéfovi

v galerii - díky této krásné práci se mi hodně otevřely dveře mezi lidmi a k mnoha příležitostem.

Změnil tě pobyt v něčem?

Určitě jsem se otkala v cestování a poznávání nových míst, myslím, že se neztratím a že se všude domluví. Asi bych měla trochu jinou povahu, kdybych prožila celý život jen v Česku, respektive v Náchodě. Objevila jsem v lidech pokoru a úctu, vřelost a umění radovat se ze života a z maličkostí. Myslím si, že jsem se tam naučila vyjadřovat vděčnost a poděkování, lidé tam jsou zdvořilí a ocení uznání. Těchto vlastností a schopností si vážím i já.

Proč ses rozhodla vrátit do Náchoda?

Asi to vše přišlo v ten pravý moment. Neměla jsem v Americe žádné závazky a byla jsem požádaná, abych se vystěhovala z domku, který jsem si tam dlouhou dobu pronajímala. A tak jsem si jednoduše řekla, že nebudu shánět nové bydlení, ale že je čas se po dvaceti letech vrátit domů do Náchoda.

Je něco, po čem se ti tady stýská?

Určitě slunné dny. Tam svítilo slunce po celý rok. I když pořádně nachumelilo, tak druhý den byla obloha vymetená, bylo tam neustále pěkně. A v oblasti, kde jsem žila, bylo vše pěkně upravené, dobré cesty a chodníky, pěkné domy, obchody, parky a zeleň a příjemní lidi.

Co by se podle tebe měli Američani naučit od Čechů a co Češi od Američanů?

Chybí mi tu úsměvy. Všude, kdekoliv a kdykoliv. Takže to bych doporučila Čechům - usmívat se víc na lidi kolem sebe a nemračit se, chybí tu pozitivní myšlení. Američani nemají dobrý systém veřejné dopravy a zdravotnictví je jeden velký a drahý byznys. Češi se mají dobře! Spojené státy jsou obrovská země a žije tam obrovské množství různých lidí. Češi by neměli Ameriku a její lidi soudit jen podle něčeho, co kde zaslechli, a házet vše na jednu špatnou hromádku.

Co ti přináší do života radost?

Mám moc ráda jízdu na kole tady po našem kraji, mám ráda kopce a panoramata. A ještě víc

mám ráda jízdu na kole na nových místech. Byla jsem nesmírně nadšená z jízdy po Toskánsku, na horách na Sardinii, ve Francii, v Dánsku, a chci jezdit víc a víc. Postupně poznávám Evropu a už se těším na další výletování.

Je leden. Jaké máš plány pro rok 2025?

Na tento rok velké plány nemám. Určitě bych chtěla jet na nová místa po Evropě a určitě i na kole. A co mi nedávno udělalo radost a neberu to jako pouhou náhodu, ale spíš, že to tak prostě mělo být, je to, že jsem zpátky ve svém oboru - v rámařství. Navázala jsem spolupráci s My Gallery v Komenského ulici v Náchodě, a tak doufám, že rok 2025 přinese i nové pracovní příležitosti. A samozřejmě další intenzivní zážitky.

Děkuji za rozhovor.